

redne ljudske šole v Krškem objavlja kratke zgodovinske črtice kot prispevek k stoletnici krške ljudske šole. — Letno poročilo štirirazredne ljudske šole v Št. Vidu nad Ljubljano prinaša prav dober, primeren in vse hvale vreden članek „Starišom“; le škoda, da je v jezikovnem oziru, kakor vse poročilo, jako nedostaten in pogrešen. — Letno poročilo trirazredne šole v Mengiši nam podaja prav zanimive in dobro zbrane zgodovinske črtice o mengiški šoli, katere je spisal g. katehet Anton Koblar. — Letno poročilo četverorazredne ljudske šole z dvema vsoprednicama v okolici Ptujski ima celo dve razpravi. Prva je „Slovenska župnija sv. Petra in Pavla v Ptuj“. Spisal jo je g. O. Stanko Prus, minorit, kaplan in katehet na ondetni šoli; druga „Mesto Ptuj“, katero je sestavil g. Anton Poreger, podučitelj. Iz tega kratkega pregleda vidimo, da so naši ljudsko-šolski učitelji letos v letnih poročilih zlasti obravnavali zgodovinske in zemljepisne stvari iz domačega kraja. Hvaležni smo jim za to! Z boljšim poznavanjem domačega kraja budé v mladih srcih ljubezen do domovine. A tudi razprave, kakoršne beremo v letnem poročilu št. vidske šole, ugajajo nam jako. Roditelje, in ne samó té, sploh vse stanove, ves narod je treba poučiti, kake dolžnosti imajo do šole in do otrok, in kako jim je vzajemno pomagati učitelju, da more ta zvrševati svojo važno in težko, pa tudi lepo nalogo. Čuditi pa se moramo, da so šolski otroci po vseh letnih poročilih kranjske dežele, kolikor nam jih je prišlo v roke, vedno še locirani ali po svojem napredku razvrščeni.

— Glasi katoliške družbe. Na svetlo dala in založila katoliška družba za Kranjsko. XX. zvezek. V Ljubljani 1886, mala 8, 188 str. Natisnila Katoliška Tiskarna. — Knjiga ima nastopno vsebino: ogovor urednika g. dr. Fr. Lampeta; pesem ob začetku sv. leta 1886, po 94. psalmu; pouk v sv. letu, katerega je spisal Jan. Krek; obširno razpravo, zakaj praznujemo sv. leto. Nato obseza knjiga več spisov poučne in zabavne vsebine, tako n. pr. prav dobro povest „Vere moč“, živo sliko iz kmetskega življenja, katero je spisal pokojni bogoslovec Janez Oštir (roj. 13. maja 1864. pri sv. Križi na Dolenjskem, umrl 17. junija t. l.), in popotno črtice „Jeden dan na Velegradu“; nadalje pisma iz dijaškega življenja z naslovom „Resni dnevi“. V teh pismih nam neimenovan pisatelj prav resnično riše mučno duševno stanje mladeniča, ki se bori sam s seboj in raznimi presodki, predno se odloči za duhovski stan. G. Č. nam opisuje kratko zgodovino katoliške družbe in v konečnem sestavku „Iz malega sveta“ nam g. urednik dr. Fr. Lampe podaja zanimive črtice o ljubljanski deški sirotišnici.

Janežičev slovar. Nemško-slovenski del znanega Janežičevega slovarja je popolnoma pošel v svojem drugem izdavanji in ker ljudje jako povprašujejo po ti jako priročni in temeljiti knjigi, sklenili so Janežičevi dediči slovar v tretjem natisku dati na svetlo. Uredovanje njegovo je prevzel gospod prof. Anton Bartel v Ljubljani, kateremu bodo pri težavnem in zamudnem delu pomagali nekateri njegovih uradnih tovarišev. Osnovno delo, kakor izpisovanje iz novejših znanstvenih knjig, zakonikov, jezikovnih razprav itd. se v kratkem zvrši in potem se nemudoma prične glavna stvar — sistematično uredovanje, o katerem smo preverjeni, da bode tem uspešneje napredovalo, ker se je delo pod prof. Bartla vodstvom razdelilo med več mladih, čilih, jezikovno omikanih močij.

Razne novice. Pri Fr. Dunckerju v Lipsku izhaja nemški prevod znane ruske zgodovine N. Kostomarovega pod naslovom: „Russische Geschichte in Biographien.“ Von N. Kostomarow. Nach der 2ten Auflage des russischen Originals übersetzt von W. Henckel, Erster Band. 1. Theil. Die Herrschaft des

Hauses Wladimir's, des Heiligen. Delo izhaja v snopičih po 1 m. 80 v. — Kako se zanimajo Nemci za to delo, in kako je znajo ceniti, kaže ocena, polna hvale v „Blätter für literarische Unterhaltung“, izdavanih od znanega pisatelja Rudolfa pl. Gottschalla. —

— Uredništvo in založništvo „Kresovo“ naznanja, da z zvršenim šestim letnikom ustavi svoj list. Jako obžalujemo, da razumništvo slovensko izgublja s „Kresom“ jedino znanstveno glasilo in hkrati bi nam bilo, da je izginilo s slovenskega obzorja nekoliko manjših političnih listov. „Kresovo“ smrt je največ zakrivila malomarnost naša. A pri Slovencih je že taka. Vsake nove stvari se lotimo z velikim hrupom in navdušenjem, toda kmalu se ohladimo ter prepustimo podjetje svoji usodi. Tako je z društvi, tako s časopisi. Vrhu tega se zaradi preoblega števila časopisov cepijo pisateljske moči, naročniki pa tudi ne morejo izdatno podpirati toliko listov. Le veliko listov, pa slabih! to je naše gaslo.

— Za zidanje „Zetskog doma“ na Cetinji je že nabranih 16.104 gl.

— Glasoviti dr. Fr. S. Krauss je začel opisavati v „La revue de l'Orient“, izhajajoči v Budapešti, v 11. listu slovensko, hrvaško in srbsko žurnalistiko pod naslovom „le journalisme yougo-slave“. Ta gospod meni, da pri Slovencih ni pisatelja, ki bi znal napisati temeljit članek. S takim človekom, katerega do sedaj na svetlo dani spisi niso drugega, nego kompilacije in prepisi iz jugoslovanskih pisateljev, ni se lahko pričakati o tem, kdo zna pisati izvirne temeljite članke, ker jih zna on samó prepisavati; po znanem: „Le čevlje sodi naj kopitar“ more soditi on le o prepisavanji, ne pa o samostvornem spisovanji.

— 139. zvezek „Narodne biblijoteke bratce Jovanovića“ prinaša drugi del zbranih spisov Jovana Stejića; 140. pa prevod Bret. Hartovo pripovedke „Penelopa iz Kentuka“. —

— Louis Leger je izdal ravnokar „Nouvelles études slaves, deuxième serie“, v katerih opisuje Ivana Husa in Palackega, kmetski roman na Češkem, slavnega pisatelja poljskega Kohanovskega, in razpravlja zgodovino nihilizma na Ruskem in kako se javlja v literaturi posebno pri Turgenevu in Černišenku. V posebnem članku pa opisuje tudi razmere med francoskimi pisatelji in med Rusijo.

H.

— Dunajski časopis „Oesterreichisch-ungarische Wehrzeitung“ št. 81. letošnjega leta priobčuje zanimiv članek o baronu Čehovinu pod naslovom „Ein Heldengrab“. Spisal ga je A. Dittrich.

— V znanstvenih krogih dobro znani antropološki in narodopisni časopis „Globus“, katerega izdaja v Brunšvigu dr. Richard Kiepert, prinaša v svoji 19. in 20. št. letošnjega leta ravno korenito, prezanimivo razpravo „Slavische Gebräuche beim Hausbau“. Spisal jo je na podstavi preraznih ruskih, srbskih, čeških in slovenskih virov, zlasti na podstavi narodnih pesmij in pripovedek g. profesor Fr. Hubad v Gradci, kateri je že z mnogimi enakimi spisi dokazal, da je pravi veččak v antropoloških in narodopisnih stvareh. — Iz peresa istega pisatelja je v 14. listu istega časopisa izšla razprava „Die Entstehung der Welt nach slavischem Volksglauben“.

— Mariborska „Südsteierische Post“ že delj časa priobčuje prav dober nemški prevod Jurčičevega „Desetega brata“. Roman je v nemščino preložil g. dr. V. — V istem časopisu smo brali meseca novembra izvrsten prevod Kersnikove povesti „Rojenica“. Prevod je oskrbel, kakor sodimo po podpisu B. K—k., sin znanega učenega Slovence, vseučiliškega profesorja v Gradci. Le tako dalje!